

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

Η μουσουλμάνα γιαγιά που ήταν Αρμένισσα

«Να φύγουν εκείνες οι μέρες και να μην ξαναγυρίσουν». Μια αληθινή ιστορία-συγκλονιστική μαρτυρία είναι το βιβλίο της Τουρκάλας Φετχιέ Τσετίν «Η γιαγιά μου» (εκδόσεις **Πατάκη**). Μια γυναίκα συνθλιμμένη στις μυλόπετρες της Ιστορίας χάνει οικογένεια, γλώσσα, τόπο και πίστη. Με αξιοθαύμαστη στωικότητα κι εκπληκτικό κουράγιο τα βγάζει πέρα κρύβοντας την ταυτότητά της κι έχοντας κρυφή ελπίδα να συναντήσει κάποτε τους συγγενείς της. Τολμηρό βιβλίο για τα τουρκικά δεδομένα, σχίζει το πέπλο της σιωπής για τη γενοκτονία των Αρμενίων μοιάζοντας με διακριτικό αναστεναγμό συγγνώμης και

συμφιλίωσης. Μαχητική δικηγόρος της Κωνσταντινούπολης, η συγγραφέας ξετυλίγει το νήμα της πολυκύματης ζωής της γιαγιάς της μ' αφορμή τον θάνατο και την κηδεία της σε ηλικία 95 ετών το 2000. Μια αξιοσέβαστη και καλοσυνάτη μουσουλμάνο νοικοκυρά, που στα εβδομήντα τρία της αποκαλύπτει σιγά σιγά στην εγγονή της το αβάσταχτο μυστικό που τη βασάνιζε μέσα της.

Εννιάχρονο κοριτσάκι το

1915, βρέθηκε στη μαρτυρική πορεία εξορίας γυναικών Αρμενίων (τους άντρες τους είχαν σκοτώσει οι Τούρκοι). Θα την απαγάγουν με τη βία από τα χέρια της μητέρας της και θα την υιοθετήσει ένας Τούρκος δεκανέας (ο πατέρας της είχε φύγει νωρίτερα στην Αμερική για να καζαντίσει). Θα γίνει Τουρκάλα, μουσουλμάνο, θα παντρευτεί, θα κάνει τρεις κόρες, θ' αποκτήσει εγγόνια, δισέγγονα, μη

ξεχνώντας βαθιά μέσα της τις ρίζες της, τους δικούς της.

Η Τσετίν με λόγο απλό και μεστό σκιαγραφεί την αγαπημένη της γιαγιά (τόσο καρτερική, αξιοπρεπής και καλόκαρδη), τις τραγικές εκμυστηρεύσεις της, το σοκ που υφίσταται από το μαρτυρικό παρελθόν της, την άοκνη προσπάθειά της να βρει τους συγγενείς της (η γιαγιά πέθανε χωρίς να μπορέσει να τους ξαναδει). Θα τα καταφέρει βρίσκοντας τη μοναδική εναπομείνασα αδελφή της γιαγιάς της στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ενα βιβλίο μνήμης και χρέους που το διαβάζεις με υγρά μάτια θαυμάζοντας τη γυναίκα απαντοχή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΔΑΛΗΣ